

Bijlage 6 Puzzelen met de Ruimte: Resultaten fase 1

Op 4 oktober 2018 heeft u ingestemd met het opzetten van een gebiedsgerichte aanpak voor buurtschap De Elzen. In deze bijlage vindt u een overzicht van de producten die in fase 1 opgeleverd zijn. Verder is informatie toegevoegd die de basis vormt voor het eindplaatje De Elzen 2.0. Zo krijgt u inzicht in de totstandkoming van het eindplaatje De Elzen 2.0.

• Lijst gerealiseerde producten in fase 1 / Gebiedsontwikkeling De Elzen

Voorstel Raad - Buitengebied / Gebiedsontwikkeling -	
0	Aanpak Puzzelen met de Ruimte - De Elzen
1	Kavelaspoort: Elzen 6A - dhr. Braks
2	Kavelaspoort: Elzen 10A - dhr. Van den Boom
3	Kavelaspoort: Molenakker 4 - dhr. Van de Heuvel
4	Kavelaspoort: Molenakker 5 - fam. Coppens
5	Kavelaspoort: Molenakker 3 - fam. Coppens
6	Kavelaspoort: Molenbrand 9 - fam. Coppens
7	Kavelaspoort: Neerbroek 29 - fam. Coppens
8	Kaart: Fijnstof De Elzen
9	Presentatie: Bijeenkomst 1-Buurtschap De Elzen [29 okt 2018]
10	Verslag: Bijeenkomst 1-Buurtschap De Elzen
11	Presentatie: Gemeenteraad Boekel [19 nov 2018]
12	Berekeningen: Geurbelasting De Elzen [cumulatief-achtergrond]
13	Scenario's woon- en leefklimaat De Elzen [geur]
14	Presentatie: College B&W Boekel [18 dec 2018]
	Kaart: Urgentie warme sanering Boekel
15	Kaart: De Elzen 2.0 [eindplaatje lange termijn]
16	Kaart: De Elzen [autonome ontwikkeling]

• Uitdagingen voor buurtschap De Elzen / Uitgangspunten voor een integrale gebiedsgerichte aanpak

UITDAGINGINGEN VOOR BUURTSCHAP DE ELZEN

- Verbeteren van de geursituatie
- Overbruggen van tegenstelling tussen enerzijds grootschalig industriële landbouwbedrijven en anderzijds kleinschalig buurtschap met kleine woon/werklocaties
- Ontwikkelingen aangrijpen om agrarische en woonfuncties beter op elkaar aan te laten sluiten. Nastreven van meer ontvlechting van deze functies
- Oplossing zoeken voor verkeershinder door grote voertuigen binnen het buurtschap
- Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit: relatie grootschalige bebouwing in klein buurtschap
- Versterken van de sociale cohesie

Deze uitdagingen zijn gepresenteerd aan het buurtschap De Elzen op 29 oktober 2018 en aan de gemeenteraad op 19 november 2018.

- **Kader woon/leefomgeving Buurtschap De Elzen [achtergrondbelasting geur] gesteld door College Burgemeester en Wethouders 18 december 2018**

WOON EN LEEFKLIAMAT WONINGEN (NORM PROVINCIE/GEMEENTE IS GOED-MATIG)

scenario	Huidig vergund	Scenario 1 Stoppers	Scenario 2 Coppens	Scenario 3 Coppens plus	Scenario 4 Coppens-plus en stoppers
goed	0	0	0	2	6
matig	1	6	5	13	26
slecht	33	29	30	29	13
Zeer slecht	11	10	10	1	0
totaal	45	45	45	45	45

Alle scenario's o.b.v. uittrede snelheid 4 m/s en maximale emissiereductie luchtwassers 45%

Toelichting:

Kader na te streven kwaliteit woon en leefomgeving buurtschap De Elzen 2.0 van gemeente Boekel

Deze tabel heeft betrekking op de achtergrondbelasting van geur voor buurtschap De Elzen. Dat is een berekening van de geurbelasting van de veehouderijen samen, de cumulatieve geurbelasting. De insteek is om door een integrale gebiedsgerichte aanpak te werken aan een verbetering van het buurtschap De Elzen.

De achtergrondbelasting van geur is een belangrijke indicator die relevant is voor eventuele ruimtelijke procedures die doorlopen moeten worden om een kwalitatieve verbetering van het gebied aantoonbaar te maken.

Een vermindering van achtergrondbelasting zorgt voor een verlaging van de kans op geurhinder voor omwonenden van de veehouderijen

Op 18 december 2018 heeft het College van BenW aangegeven dat Scenario 4 het meest wenselijke [of in andere woorden "het hoogst haalbare"] scenario is. In dit scenario zijn er geen locaties meer die qua woon en leefklimaat in de categorie [zeer slecht] vallen. Helaas geldt dat in dit scenario er nog steeds 13 locaties geduid moeten worden als [slecht] en 26 locaties als [matig]. Dit geeft aan dat het huidige woon en leefklimaat geduid moet worden als slecht [tot zeer slecht].

De tabel is tot stand gekomen op basis van berekende waarden [uittrede 4 m per sec] in de huidige context waarbij gerekend moet worden met een maximale emissie reductie door luchtwassers van 45%.

NB 1

Werking luchtwassers [45%]

Op dit moment wordt door het Rijk ook onderzoek gedaan naar de daadwerkelijke werking van verschillende systemen van luchtwassers. De inschatting is dat er systemen zullen zijn die een betere werking hebben dan 45%. Mochten eventuele uitkomsten relevant zijn voor De Elzen, dan betekent dit een positieve ontwikkeling. Hier wordt voorgesteld om deze mogelijk positieve ontwikkeling niet vooraf in te calculeren maar indien relevant, achteraf mee te nemen.

NB 2

Werking luchtwassers uittreedsnelheid [4 m per sec]

In bovenstaande tabel is gerekend met een uittreedsnelheid [van de gewassen lucht uit de stal] van 4 m per seconde. Dit is een standaard [default] waarde. De waarde is als referentie genomen.

NB 3

Twijfel haalbaarheid hogere uittreedsnelheden in hoog belaste omgeving/ Innovatie noodzakelijk

Op dit moment heeft de gemeente Boekel te maken met ondernemers in buurtschap De Elzen die hun oude stallen willen moderniseren. Hierbij willen zij gebruik maken van hun bestaande rechten. In de praktijk betekent dit veelal dat er meer dieren gehouden kunnen worden in een modernere stal. Tot voor kort konden ondernemers het aantal dieren uitbreiden binnen de geurnormen door het toepassing van luchtwassers met een hoog rendement geurverwijdering (85% reductie). Op dit moment is maximaal 45% toepasbaar/vergunbaar. Met deze aangepaste reductiepercentages zijn veel aanvragen voor uitbreidingen niet meer of moeilijker vergunbaar.

Omdat het buurtschap [en of voor de vergunningsaanvraag relevante omgeving] al hoog belast is in combinatie met of door de verminderde werking van de luchtwassers, betekent dit dat een uittreedsnelheid van 4 m per seconde niet toereikend is. Aanvragen worden ingediend met veel hogere uittreedsnelheden [wettelijk mag dit maximaal 10 m per s zijn]. Qua berekening ontstaat er dan een `mogelijk een "vergunbare" situatie.

Het verhogen van de uitstroomsnelheid is een technische oplossing. Hierbij wordt de ventilatielucht met een hogere snelheid uitgeblazen. De ventilatielucht kan zich hierbij beter mengen met de buitenlucht en zich ook meer verspreiden. Hierdoor neemt de geurbelasting op de omringende woningen af ten opzichte van de gangbare uitstroomsnelheid. Een continue hoge uitstroomsnelheid (pakweg 7 m/s of meer) is technisch niet zonder meer haalbaar. Als de vergunning uitgaat van een hoge uitstroomsnelheid maar in de praktijk wordt deze niet gehaald, dan is er wel sprake van een hogere geurbelasting

Een hoge uitstroomsnelheid toepassen betekent overigens niet per definitie dat het stalsysteem ook BBT is. Daarvoor moet ook gekeken worden naar de andere relevante milieuaspecten van het systeem, zoals een toename van geluid en het gebruik van energie. Zo is het mogelijk dat de vergunningsaanvraag niet voldoet aan BBT-eisen vanwege andere negatieve gevolgen voor het milieu, bijvoorbeeld geurpiek, toename geluid, etc.

Er is nog weinig praktijk ervaring met systemen die deze hogere uittreedsnelheden kunnen halen. Er is dus ook geen ervaring met de werking hiervan anders dan in een industriële context waar gewerkt wordt met schoorstenen en speciale filters. Innovatie is noodzakelijk omdat er tot op heden nog maar weinig bekend is over welke systemen passend zouden kunnen zijn in een dergelijke context en wat vervolgens de werking is voor een agrarische toepassing [intensieve veehouderij-varkenshouderij].

- **Brabantse OmgevingsScan [GGD]**

In de opzet voor fase 2 van het project Puzzelen met de Ruimte – De Elzen is opgenomen om samen met de Brabantse OmgevingsScan in te zetten. Voor meer informatie:

<https://www.ggdbzo.nl/partners/gemeenten/gezondheidinbeeld/Paginas/Brabantse-OmgevingsScan-zet-gezondheid-op-de-kaart.aspx>

Brabantse OmgevingsScan zet gezondheid op de kaart

De GGD ontwikkelt momenteel een omgevingsscan waarin de beleving van gezondheid in relatie tot de leefomgeving centraal staat. In de Brabantse Omgevingsscan (BrOS) worden feitelijke data over de leefomgeving gecombineerd met gezondheidsindicatoren. De BrOS maakt deel uit van de reeds bestaande Brabantscan. In de Omgevingswet speelt de beleving van de burger een belangrijke rol. In het ruimtelijke domein wordt veel gewerkt met kaarten, waarin de feitelijke situatie in de leefomgeving wordt weergegeven. In de BrOS worden de belangrijkste indicatoren over gezondheid geplotted op deze kaarten. Hierdoor is het mogelijk om de relatie tussen leefomgeving en gezondheid inzichtelijk te maken. Daarmee maakt de BrOS het gemeenten gemakkelijker om gezondheid te integreren in hun Omgevingsvisie en –plannen.